

Ya'a tse'e je muto'k naₙ juu' ve'e je Pedro jyaay

¹ Atse'e je Pedro, je Jesucristo je kyukátsiva. Mágam atse'e je Dios ntuknukexta je jayu juu' ve'e tsqondu jem ñaxkajxmda jetse'e pajkva'kxy chañanada jem Ponto, jem Galacia, jem Capadocia, jem Asia, jets jem Bitinia. ² Je Dios Tee', ve'em ax jo'n dunupaajmtki, je'e tse'e mvinkoojnjudu jetse'e va'ajts je mjoqotta je mja'vinda y'ijtnit je Espíritu Santo kajx, jetse'e xkatsupajktinit je Jesucristo, jetse'e je mtokin mtuknuvaatsjidinit je Jesucristo je y'oo'kun kajx ku ve'e je ñuu'pun dumasaqak. Ooye'e xtunjayéptat je kunoo'kxun jets je oy joot.

*Ku je jayu je nam joojntykin dujayepta, y'a'i xpts
je'e ve'e je'y'oy je'e*

³ Yakmaja yakjaancha tse'e y'ijtnit je Nte'yam, je nMaja Vintsánamda Jesucristo je Ntye'yam, je'e je Tyee'! Je'e ve'e ku ve'e ooy je tukmo'tun dutunjayep, je'e kajx tse'e xmo'yumdi je nam joojntykin je Jesucristo kajx, je'e ve'e ku ve'e duyakjoojntykpajknuva ku ve'e y'uk'aa'k. Ya nam joojntykin kajx tse'e n'a'íxumda je y'oy je'e juu' ve'e miinnup. ⁴ Ax ve'em tse'e nnuja'vimda jets yakmo'yumdinupe'e je puk juu' ve'e va'ajts ijtp xq'ma kajx, juu' ve'e je Nte'yam yak'ijtp jem tsapjoootm, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je'e juu' ve'e vintókip, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je'e juu' ve'e nii'kxp. ⁵ Kuxe'e je Nte'yam

xjaanchjávada, je'e kajx tse'e je myakkin kajx m'íxjada mjayépjada, apaqamdukani tse'e dujayep je nütsookun juu' ve'e yaknuke'xnatajkinup ku ve'e tun támani vye'nat je itákax.

6 Mxoointktup tse'e kuxxe'e ve'em x'a'ixta, óyame'e uxyam mtsaachpaa'tta ku ve'e vee'n ya it ñaxy jetse'e xyaknaxta je cho'ox je'e ka to'k viijnap. **7** Je'e kajxts ya'q ve'e ve'em jetse'e yak'íxut jets mjaanchja'vidupe'e je Jesucristo, je'ets je'e ve'e ku ve'e xmuténadat je cho'ox je'e. Je oro, óyam je'e ve'e kyutókiyut, van'ítnum tse'e kye'ex jets oro je'e ve'e ku ve'e yakpum jem janjoottm jetse'e jyu'u. Ax je jaanchja'vin juu' ve'e mjayejptup, nuyojkts je'e ve'e ooy dutunnúmaja jets ka'a ve'e je oro, ke'xpapts je'e ve'e oy vintso ve'e je Nte'yam xjaanchjávada ku ve'e xmuténada je cho'ox je'e. Távani tse'e xmuténada vye'na je cho'ox je'e, van'it tse'e je Nte'yam m'oñukótsajadat, myakmájajadat, jetse'e je vintsa'kin mmo'ojadat. Ve'em tse'e dutónut je xaqaj ku ve'e je Jesucristo ñaaajknuke'xnatajkininit. **8** Oyame'e je Jesucristo xka'ixti, ooy tse'e xtuntsokta; óyame'e uxyam xka'ixta, mjaanchja'vidupts miits je'e ve'e jetse'e ooy mtunxoondukta je xoojntkun maat juu' ve'e je ayook kayakpaatp jetse'e nkajtsvaatsumdat. **9** Ve'em tse'e xtonda kux ku ve'e xjaanchjávada je Jesucristo, mjayejptup tse'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

10 Je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, je'e tse'e ooy dutumpayo'ydu jetse'e dul'íxtidi vintso ve'e dñunjávadat ti ve'e tyiip ku ve'e je jayu dujayepta ya joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp,

je'ę tse'e du'ava'nidu jets mkunoo'kxjadape'e je Nte'yam, ¹¹ y'íxtiduts je'ę ve'e pān vin'ite'e jets vintso ve'e je Nte'yam ve'em dutónut. Je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, je'ę tse'e ijtpa jem jya'vin kajxmda, tuk'íxjüduts je'ę ve'e jetse'e too'vajkp vya'nuxjidi jets ti tsaachpaatüne'e je Cristo yaknáxup jets je majin juu' ve'e ux'ook jyayépup. ¹² Je Nte'yam tse'e tuknuja'vijidu jets ka je'ep'e viinm je y'o'yin juu' ve'e y'ava'nidu, uu'm je'ę ve'e je n'o'yinamda, je'ę ve'e ku ve'e dunukojtsti juu' ve'e je Espíritu Santo kajx mva'nuxjudu je jáyuda juu' ve'e du'ava'nidup je oy kats je oy ayook, je Espíritu Santo, juu' ve'e tsoo'n jem tsapjootm jetse'e yakkex yaja naxviijn. Ax juu' tse'e myaktuknuja'vidu, je'ets je'ę ve'e juu' ve'e je aangelestajk chojktu jetse'e duvinmótudat.

¹³ Ax je'ę kajx tse'e, naajk'ítjada viji kej jets nay'akuva'a'najada, je'ę tse'e myakkópkadap je majä maa'yün juu' ve'e je Nte'yam mto'nuxjadap je xäaj ku ve'e je Jesucristo ñaajknuke'xnatajkijinit. ¹⁴ Ve'em xa ve'e dutsäk jetse'e m'ijttinit ax jo'n je pi'k ónük juu' ve'e katsupajktup, ka'a tse'e m'ukjoojntykidinit ax jo'n mjoojntykidi ku ve'e xkanuja'vidi je Nte'yam je y'ayook. ¹⁵ Jidu'um tse'e mjoojntykadat: Pān ti ve'e mtoondup mkojtstup, je va'ajts aaj je va'ajts joöt maät tse'e ve'em xtóndat xkótstat, ve'em ax jo'n je Nte'yam, juu' ve'e myaaxuxjudu, je'ę tse'e je va'ajts aaj je va'ajts joöt dujayejpp. ¹⁶ Kux jidu'um xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Jayepتا je va'ajts aaj je va'ajts joöt, ve'em ax jo'n ątse'e je va'ajts aaj je va'ajts joöt njayep." Jidu'um tse'e vya'añ.

¹⁷ Kux'e xmukotsta je Dios Tee', je'e p_{an}e'e nujom je jayu d_{ut}okimpayo'yp ax jo'n dupaa'ty du'akeega, ve'em ax jo'n to'k jado'k dutonda dukotsta juu've'e oy jets juu've'e ka óyap, je'e kajx tse'e tun vinkopk jetse'e je Nte'yam xvinjávadat xv-intsa'agadat p_{an} vinxup x_aaj p_{an} vinxup joojnte'e mjoojntykada mnaxviijnada. ¹⁸ Mnuja'vidinup xa miitse'e vintso ve'e myakkujochookti jetse'e ve'em mkoo'kjoojntykidinit ax jo'n jyoojntykidi je jujpit jáyuda; ka'ats je'e ve'e tyo'nuxjidi vintso ve'e jyoojntykidi. Juu'ts miitse'e myaktukkuchooktu, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n juu've'e kutókiyup, ax jo'n je plata ukpu je oro. ¹⁹ Va'ajts tsóvaxts miitse'e myakkujochookti, je'ets je'e ve'e ku ve'e je Cristo xku'oo'kimdi ax jo'n je carnero ón_{uk} juu've'e oy jets tsoj jetse'e je Nte'yam yaktukvints_a'ki. ²⁰ Ka'anume'e ya it choo'nd_{uk} vye'na jetse'e je Nte'yam d_{un}upaqajmtki jetse'e je Cristo xku'oo'kimdat, ax uxya námnum tse'e, ku ve'e kuk_axa ámani, miits je m'o'yin kajxtats je'e ve'e ve'em tyoojnji. ²¹ Kux to'k muke'e m'itta je Cristo ma_at, je'e kajx tse'e xjaanchjávada je Nte'yam, juu've'e yakjoojntykpajkju jetse'e yakmájiji yakjaanchiji. Ax ve'em tse'e xjaanchjávada je Nte'yam jetse'e x'a'ixta je y'oy je'e juu've'e miimpnum.

²² Mnaajkvaatsju_{du} xa ve'e ku ve'e xkatsupajkti je tyuv je'e jetse'e ve'em xtsokta je jaanchja'vivatajkta. Je'e kajx tse'e, nachókjada to'k jado'k to'k aaj to'k jo_{ot}. ²³ Je Nte'yam je y'ayook kajx tse'e je nam joojntykin mmoojyjidi, je ayook juu've'e kakutókip jetse'e x_a'ma kajx y'it, juu' kajxe'e je joojntykin jyeja. ²⁴ Ve'em xa ya'a

ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:
 Ve'em xa ve'e je jayu ax jo'n je yukjootmit aajy ojts,
 ve'ems je'e ve'e je myajin ax jo'n je yukjootmit
puj,
taatsnup tse'e je aajy je ojts jetse'e kyustaka je puj,
25 ax je Maja Vintsán je y'ayook,
xa'ma kajxts je'e ve'e y'it.
 Ax je'ets je'e ve'e je oy kats je oy ayook juu' ve'e
 myakvaajnjidu.

2

1 Je'e kajx tse'e, masokkajxtini nujom juu'
 jatye'e ka óyap, ka'a tse'e pān x'ukvin'aa'ndinit,
 ka'a tse'e m'uktaayidinit, ka'a tse'e m'uk'ijttinit
 mejts'ajaj mejtsjoot, ka'a tse'e m'uk'ejkjidinit ku
 ve'e juu' mka'o'yixjada ax jo'n je viijnk jáyuda,
 ka'a tse'e pān x'ukpakojtstinit, ka'a tse'e pān
 x'ukvinkojtspejttinit. 2 Ve'em ax jo'n je pi'k
 maax ónu^k oooy dūtuntsāk je ts'i'tsk naaj, ve'em
 tse'e dūtsāk jetse'e xtsojktuvat juu' ve'e tam
 myak'ijtjidinup je Nte'yam māqat. 3 Tonda tse'e
 ve'em, kux ta xa ve'e xnujávada vintso_ ve'e je
 Nte'yam je maa'yun je jayu dūtuujnja.

*Je jayu juu' ve'e je Nte'yam dumutoondup
 dumupajktup*

4 Mutámadats je Maja Vintsán, juu' ve'e
 joojntykip jetse'e je joojntykin duyaky. Ve'em
 xa je'e ve'e ax jo'n to'k je tsaaaj juu' ve'e je
 jayu myasooktinu kux'e'e dūjávada jets ka'a
 je'e ve'e tyun, ax je Nte'yam tse'e dūvinkoⁿ je
 Maja Vintsán jetse'e duyakmaji duyakjaanchi.
5 Mmooyjūduts miitse'e je joojntykin je Maja

Vintsán. M'ijttupe'e ax jo'n je tsaaj juu' ve'e tyukyakpojtuk je tsaptajk joma ve'e je Nte'yam yakvinjava yakvintsaq'aga. Tee'tajk xa miitse'eda juu' ve'e va'ajts aaj va'ajts joöt je Nte'yam dumutoondup dumupajktup jetse'e je Jesucristo kajx dutukvintsaq'agada je vintsa'kin juu' ve'e je Nte'yam y'oyja'vip. Je Espíritu Santo tse'e mvinma'yunmoqojyjudup jetse'e ve'em xtonda.

6 Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Mpuumpts atse'e jem jerusaleenit kyajpūn kajxm to'k pane'e ijtp ax jo'n je tsaaj juu' ve'e vinkán jets oy,

pan pants je'e ve'e dujaanchja'vip,
ka'a tse'e chaachvinmáyut kux'e'e ve'em dutún.
Jidu'um tse'e vya'añ.

7 Mjaanchja'vidup xa miitse'e je Majá Vintsán jetse'e xnuja'vidini jets ooy je'e ve'e tyun'oya. Ax je'e juu' ve'e kajaanchja'vijidup, ve'emts je'e ve'e duko'oyjávada je Majá Vintsán ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Je tsaaj juu' ve'e je pojtsatapk myasoootinu,
nay je'ejiyam tse'e yakpaam vinkopk joma ve'e je tsaptajk.

8 Vaampap tse'e jidu'um:

Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je tsaaj juu' ve'e yakkute'pxip jetse'e je jayu duyakkitu.

Jidu'umts je'e ve'e vyaampa. Je jayu tse'e ijttup ax jo'n je jayu juu' ve'e je tsaaj dutukkute'pxidup jetse'e kyítuda kux'e'e dukakuvakta je Nte'yam je y'ayook, ve'em ax jo'n nupaamduka jetse'e ve'em dutóndat.

9 Ax miitsta, tee'tajk tse'e m'itta, mmutoondup mmupajktupe'e je Nte'yam, je'e je jyáyuts miitse'eda, je'e tse'e mvinkoojnjuđu jets je'e ve'e xyakmájidinit xyakjaanchidinit. Je'e tse'e myaaxuxjuđu jetse'e mpítsumdinit jeja akoo'ts it jaat jetse'e m'ijttinit je'e maat jeja ajajtk it jaat joma ve'e y'it je majin maat. **10** Ka'a miitse'e m'ijtti je Nte'yam je jyayu; ax uxyam, je Nte'yam je jyáyuvandats miitse'eda. Ka'a tse'e je Nte'yam mtukmo'tjidi; ax uxyam, mtukmo'tjuđupts miits je'e ve'e.

Je jayu juu' ve'e je Nte'yam natyukkatajkijidu

11 Miitsta, juu' ątse'e ooy ntuntsojktup, m'ijttup xa ve'e yaja naxviijn ax jo'n je jékumit jayu jets je jayu juu' ve'e je it dukajayejptup joma ve'e chaqanadat. Nmunoo'kxtktupts ąts miitse'e jetse'e xkayaktóndat je m'avintso vinma'yunda. Kux ku xa ve'e xyaktonda je m'avintso vinma'yunda, je'e tse'e mtoondup jetse'e mka'ittat je Nte'yam maat. **12** Je jayu juu' ve'e je Nte'yam duka'íxada, óyame'e vya'anda jets ka óyap je'e ve'e juu' ve'e mtoondup, joojntykada ax jo'n je Nte'yam dûtsák, ve'emts je'e ve'e du'íxtat je y'oy je'e juu' ve'e mtoondup jetse'e je Nte'yam duyakmájadat duyakjaanchadat je xaađ ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ydinit.

13 Je Maja Vintsán kajx tse'e mnapyámjadat jep nujom kutojkun pa'tkup juu' ve'e je jayu jyayejptup, pan je'e ve'e jye'e pane'e je maja kutojkun duka'mip **14** uk pan je'e ve'e jye'e pan pan jaty'e yakkutojktup jep je'e kya'p pya'tkup. Je Nte'yam tse'e paajmjudu yakkutojkpa jetse'e je tsaachpaatun dupaajmjadat pan pan

jatye'e dutoondup juu' ve'e ka óyap jetse'e du'óñukótsadat pán pán jatye'e dutoondup je y'oy je'e. ¹⁵ Ve'em tse'e je Nte'yam dutsák jetse'e je y'oy je'e juu' ve'e mtoondup, je'e tse'e mtukyak'amo'ottap je jayu juu' ve'e dukapayo'ydup vintso_ ve'e juu' dukotsta. ¹⁶ Je Nte'yam tse'e myaktaajnjudu jetse'e mkoo'k'ijttinit jep tokin jaatp. Ni pana tse'e kyatokintónut jetse'e vya'anut jets yakjajtype'e je Nte'yam jetse'e ve'em dutónut; je Nte'yam je myutoompa je myupajkpa xa miitse'eda, joojntykada ve'em. ¹⁷ Vintsa'agada je jayu anañujoma. Tsokta je jaanchja'vivatajk. Vintsa'agada je Nte'yam jets je yakkutojkpa juu' ve'e je majá kutojkun duká'mip.

Je nu'ixvaatsun je'e ve'e vintso_ ve'e je Cristo chaachpaaty

¹⁸ Mutoompa jáyuda, napyámjada jep je mvintsán kya'p pya'tkupta jetse'e xvintsa'agadat. Ka je'ejiap tse'e ve'em mtoojnjadap pán pán jatye'e oy jayu napyáajmjudup miits maat jetse'e je tukmo'tun dujayepta, nay ve'empa ve'e je'eda pán pán jatye'e mkatukmo'tjudup. ¹⁹ Pán je jayu xa ve'e dumuténip je tsaachpaatun ku ve'e je y'oy je'e dütún kux'e' ñayjávaja jeja je Nte'yam vyinkujk, y'oyja'vipts je'e ve'e je Nte'yam. ²⁰ Kux'gти oy je'e ve'e mtoondup pán mmuténidupe'e je tsaachpaatun ku ve'e myaktukkuvetta juu' ve'e ka óyap mtoondup? Ax pán mmuténidup tse'e je tsaachpaatun kux'e' xtonda je y'oy je'e, y'oyja'vipts je'e ve'e je Nte'yam. ²¹ Je Nte'yam tse'e myaaxuxjudu jetse'e mjoojntykadat ax

jo'n atse'e tunva'añ. Viinm xa ve'e je Cristo xkutsaachpaadimdi jetse'e xyaktaajnjimdi je nū'ixvaatsun, ve'em tse'e nto'numdat ax jo'n je'e ve'e dūtuujn. ²² Ka'ats je'e ve'e tyokintuuujn, ka'a tse'e tyaaayi; ²³ ku tse'e je jayu vyinkojtspejtji, ka'a tse'e dumukojtsumpijt nay ve'empa; ku ve'e chaachpaaty, ka'a tse'e je jayu duyak'anoo'kxi; jem tse'e je Nte'yam y'am kya'm ñapyāajmjji, je'e pane'e dutokimpayo'yp ax jo'n dupaa'ty du'akeega. ²⁴ Viinm tse'e je Cristo dukuvejt je ntókinamda jem cruz kajxm, ve'em tse'e n'ijtumdinit ax jo'n aa'k kun'ijtumdi jeja je tokin vyinkujk jetse'e njoojntykimdinit ax jo'n dupaa'ty du'akeega. Je'e tse'e xku'oo'kimdu jetse'e oy n'ijtumdinit je Nte'yam maat. ²⁵ M'ijttu xa ve'e ax jo'n je carnero juu' ve'e yo'tyókidu, ax mvimpijttinuva tse'e jetse'e je Cristo xpayo'oyda, je'e tse'e mvinténijidup jetse'e m'íxjada mjayépjada.

3

Vintso ve'e jyoojntykadat pan pan jatye'e tuñavyákjada

¹ Nay ve'empa pān pān jatye'e jem je ñuyaa'yda, napyámjada jep je'e kya'p pya'tkupta. Ax pān ka'a tse'e je mnuyaa'yda je Nte'yam je y'ayook dujaanchjávada, óyame'e dukatsokta jetse'e xvaajnjadat je Nte'yam je y'ayook, joojntykada vintso ve'e je Nte'yam dujaanchjávadat je m'oy jáyuvín kajxta, ² y'íxtapts je'e ve'e jets va'ajts aaj va'ajts joote'e je Nte'yam xvinjávada xvintsa'agada. ³ Ve'em tse'e dūtsák jetse'e mnaajk'óyajadat mnaajkpaadajadat. Ka je

tsójinap tse'e pān vintso ve'e je mvaajy xyak'óyada jem mkuvajkm uk pān vintso ve'e je oro mnapyá'muxjada, uk pān vintso ve'e je tsújit vit xtuktákada; ⁴ je tsójine'e juu' ve'e mjayéptap, je'ets je'e ve'e ku ve'e je jayu je oy jáyuvín dujayépta, je tsojin juu' ve'e kanajxp, je'e ve'e ku ve'e je jayu je nuu'k aaj je nuu'k joöt dujayépta. Je'ets je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam y'qyja'vip. ⁵ Ve'emts je'e ve'e ñaaajktsojupákjada y'ijt je ta'axtajkta pān pān jatye'e je Nte'yam duvinja'vidu duvintsä'kidu, napyáajmjüdu tse'e jep je ñuyaa'y kya'p pya'tkupta. ⁶ Ve'em ax jo'n je Sara jujpani dütuujn jo'n, kyatsupajke'e je Abraham jetse'e dütij "ats je nvintsán". Pān ka'a tse'e mtsä'agada jetse'e xtonda je y'oy je'e, ve'em tse'e m'itta ax jo'n je Sara kuxtaakidi jo'n.

⁷ Jets je'e pān pān jatye'e jem je ñuđa'axta, nay ve'em tse'e dütsojkpa jetse'e xjaamýétstat jets ka'a ve'e je maju dujayépta ax jo'n je yaa'tyajk, jetse'e xvintsa'agadat, kux je Nte'yamts je'e ve'e moojyjudu je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, ve'em ax jo'n miits je'e ve'e mmoojyjuduva. Tonda tse'e ve'em, ve'em tse'e ni tía mkatso'oxjajtuxjadat ku ve'e mtsapkótstat.

*Ku je jayu chaachpaa'ty kux'e e dutonda juu' ve'e
pyaatypy'akeeguiip*

⁸ Ax ve'em tse'e, tun vinkopk je'e ve'e jetse'e to'kji je vinma'yun xjayéptat. Nachókjada to'k jado'k ve'em ax jo'n je uts je ajch ax jo'n je uts je tsä'a ñachókjada. Napyámjada oy jayu to'k jado'k jets naajk'ítjada je nuu'k aaj je nuu'k joöt maat.

⁹ Ka'a tse'e je jayu xtonumpijtjadat juu' ve'e ka

óyap pān ti ve'e ka óyap je jayu mto'nuxjūdup, ni ka'a tse'e xvinkojtspejttuvat pān pān jaty'e'e mvinkojtspejtjūdup; je'e ve'e amótuda je Nte'yam jetse'e kyunoo'kxjadat, kux je'e kajxe'e je Nte'yam myaaxuxjidi jetse'e mkunoo'kxjadat. ¹⁰ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: Pān pān xa ve'e dūtsojkp jetse'e oy jyoojntykat jetse'e tsoj yakxón je it dūyaknáxut, ka'a tse'e dū'ukkojtsnit je kyo'oy je'e, ka'a tse'e y'uktaayinit, ¹¹ ka'a tse'e dū'uktoonnit juu' ve'e ka óyap, tum je'e ve'e tyoonnup juu' ve'e oy. Va'an tse'e dū'ixta vintso ve'e oy joöt tsoj joöt y'ijtnit māqat anañujoma. ¹² Kux y'ixp xa je'e ve'e je Nte'yam je jayu juu' ve'e dūtoomp juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip, kyats'amotunajxypts je'e ve'e ku ve'e chapkats; ax jepts je'e ve'e je Nte'yam y'ejkun jaatp y'itta nujom pān pān jaty'e'e dūtoondup juu' ve'e ka óyap. Jidu'um tse'e vya'añ.

¹³ ¿Pān tse'e myaktsaachpaa'tjadap pān oy je'e ve'e juu' ve'e mtoondup? ¹⁴ Ax pān je jayu tse'e myaktsaachpaatjūdup kux'e xtonda juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip, mkunoo'kxjadapts miits je'e ve'e je Nte'yam. Ka'ats miitse'e je jayu xtsa'agadat, ka'a tse'e mnuximkáptat. ¹⁵ Vinjávada vintsa'agada jem mja'vin kajxmda je Cristo, je Majá Vintsán. Ijtp tse'e apaqamduka m'ittat jetse'e xvaajnjadat je jayu pān tyajxe'e xjaanchjávada je Jesucristo. ¹⁶ Tonda kōtsta ve'em je nuu'l aaj je nuu'l joöt māqat jets je vintsa'kin māqat. Naajk'ítjada vintso ve'e ti xkanatyukjávajadat jeja

je Nte'yam vyinkujk, ve'em tse'e cho'otyóndat pán pan jatye'e mpakojtsjúdup je'e kajx ku ve'e mjoojntykada ax jo'n dupaa'ty du'akeéga, ve'em ax jo'n pan pán jatye'e dupanajkxtup je Cristo. ¹⁷ Kux pan je Nte'yam xa ve'e dutsojkp jetse'e je jayu chaachpaa'ttat, nuyojk oyts je'e ve'e ku ve'e je jayu dukutsaachpaada juu' ve'e je jayu tyuump oy jets ka'a ve'e ku ve'e je kyo'oy je'e dutún.

¹⁸ Tonda tse'e ax jo'n atse'e tunja'a, kux vi-inme'e je Cristo xku'oo'kimdi. To'k naxji tse'e je tókin dukuvejt, to'k tse'e je jayu juu' ve'e ka tókinaxap, je'ets uu'me'e xku'oo'kimdu, uu'mda, je tókinax jáyuda, jetse'e ve'em n'ijtumdinit je Nte'yam maqt. Ku ve'e je jayu yak'oo'kjidi, uk'oo'k tse'e je ñi'kx je kyopk; ax je jya'vin, ka'ats je'e ve'e y'qa'k. ¹⁹ Je Cristo je jya'vin tse'e najkx jetse'e ojts kya'amáy joma ve'e je jayu je jya'vinda juu' ve'e ijttup ax jo'n jep poxuntujkp kuy'ijtti, ²⁰ je jayu je jya'vinda juu' ve'e je Nte'yam dukakatsupajktu ku ve'e je Nte'yam dujah'a'ix jetse'e dumasooktinit je kyo'oy joojntykinda nam-vaate'e je Noé to'k je arca dupum. Vinkexji ve'e choókti ku ve'e je naákukóma tyoojnji, je nutoodojtuç jayu juu' ve'e ve'nidup jep arca jaatp. ²¹ Ya'a tse'e tyukmu'a'ixmojkip je napejtun juu' kajxe'e tsá'ak m'itta. Ax ya napejtun, ka je tsoxk námaatapts je'e ve'e juu' ve'e duyakvaatsp je jayu je ñi'kx je kyopk, je'e je'e ve'e juu' ve'e va'ajts duyaktaamp je jayu je vyinma'yunda jeja je Nte'yam vyinkujk. Ya napejtun kajx tse'e tsá'ak n'ijtumda je'e kajx ku ve'e jyoojntykpajknuva je Jesucristo ku ve'e y'uk'qa'k, ²² je'e pán'e tsajpejtnu jetse'e y'it jeja je Nte'yam y'aka'yun

pa'ayi. Jep tse'e je'e kya'p pya'tkup y'itta je ángeles, je ko'oyjáyuvap, jets nujom pán pán jatye'e je kuto-jkun jets je makkin dujayejptup.

4

Je Nte'yam tse'e je jayu je maa'yun je putajkin dumooyp pán vintso ve'e to'k jado'k duputaka

¹ Je'e kajx tse'e, ve'em ax jo'n je Cristo chaachpaaty je y'oy je'e kajx ku ve'e dujayejp je naxvijjnit ni'kx kopk, makk tse'e mnapyámjadat jetse'e mtsaachpaattuvat je y'oy je'e kajx. Kux ku xa ve'e je jayu ve'em chaachpaa'tta, ka'ats je'e ve'e je tokin du'ukmaqtnavyaq'anjidini. ² Pán vinxup xáaj pán vinxup joojnte'e jyoojntykada, y'íxtidupts je'e ve'e jetse'e dutóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ka je'epe'e juu' ve'e chojktup je y'avintso vinma'yun kajxta. ³ Nvaatani ve'e vanxup juu' ve'e mtoondu ax jo'n je'e ve'e dutonda juu' ve'e je Nte'yam duka'íxada. Je it xa ve'e myaknajxtu ku ve'e mkanay'akuvala'nijidi, ku ve'e je m'avintso vinma'yun xyaktoondi, m'ookti mmookjidi, munuyojk mkaaydi m'ookti, je kyo'oy je'e xtoondi, jets ku ve'e xvinja'vidi xvints'a'kidi juu' ve'e ka je Nte'yamap. ⁴ Ax tyuk'atúvidupts je'e ve'e uxyam juu' ve'e je Nte'yam duka'íxada, kux ka'a ve'e oyvintsova m'ukjoojntykidini ax jo'n je'e ve'e jyoojntykada, je'e kajx tse'e mvinkojtspéjtjada jetse'e mpakótsjada. ⁵ Ax myoooydinupts je'e ve'e je cuenta je Nte'yam, juu' ve'e apaamduka duyak'ijtp jetse'e je jayu dujokimpayo'oyut, je jayu juu' ve'e joojntykidup, nay ve'empa tse'e pán pán jatye'e oo'ktinu. ⁶ Ax

ya'a kajx tse'e yakvaajnjiduva je oy kats je oy ayook pan pan jatye'e oo'ktu, ve'em tse'e je jya'vin jyoojntykidinit je Nte'yam maat.

⁷ Kukaxá ámani tse'e uxymam. Je'e kajx tse'e, naajk'ítjada viji kej jets nay'akuvaa'najada. Ku ve'e ve'em xtóndat, mputákajadapts miits je'e ve'e jetse'e mtsapkótstat. ⁸ Ax juu' tse'e duñuvinkopkikajxp, ya'ats je'e ve'e: Qoy tse'e mtunnachókjadat to'k jado'k. Kux ku xa ve'e je jayu ve'em ñachókjada, namyee'kxuxjudup tse'e je ka óyap juu' ve'e natyo'nuxjudup. ⁹ Napyámjada oy jayu maat je je'yva jayu. Ka'a tse'e xnuko'qvyinmáyat dat ku ve'e ve'em xtóndat. ¹⁰ Je Nte'yam tse'e je maa'yun je putajkin mmoojyjudu pan vintso ve'e to'k pan vintso ve'e jado'k xputákadat. Oy tse'e xyaktóndat je may viijn maa'yun putajkin juu' ve'e je Nte'yam mmoojyjudup. ¹¹ Pan pan xa ve'e kojtstup, va'an tse'e duñotsta ax jo'n je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada. Pan pan tse'e je jayu duputajkidup, va'an tse'e ve'em duñtonda je makkin maat juu' ve'e je Nte'yam moojyjudup, ve'em tse'e je Nte'yam yakmaja yakjaancha y'ijtnit je Jesucristo kajx pan ti ve'e yaktoomp. Je Nte'yam tse'e dujayejpnuup je majin je jaanchin jets je makkin xa'ma kajx! Amén.

*Ku je jayu chaachpaa'tta kux'e dujaanchjávada
je Jesucristo*

¹² Qoy ats miitse'e ntuntsókta. Ka'ats miitse'e xtuk'atúvadat je tsaachpaatun juu' ve'e myakna-jxtup, ka'a tse'e mvinmáyat dat jets ve'eme'e kya-jatta juu' ve'e dujaanchja'vidup je Jesucristo.

13 Xoondükta ku ve'e ve'em mjatta. Kux ku xa ve'e mtsaachpaa'tta ax jo'n je Cristo chaachpaaty jo'n, ooy tse'e mtunxoondükta je xaaj ku ve'e je Cristo ñaajknuk'e'xnatajkiinit je myajin maat. **14** Xoón xa miitse'eda pán mvinkojtspejtjudupe'e je jayu kux'e xpanajkxta je Cristo, kux ya'a ve'e duyaknuk'e'xnatajkip jets m'ijttupe'e je Espíritu Santo maat, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm jetse'e ooy je majin dutunjayep. **15** Pan mtsaachpaattup tse'e, va'an tse'e mtsaachpaa'tta ka je'e kajxap ku ve'e je jayu xyak'oo'kta, mmee'tsta, mtokintonda, ukpu xtuktákada juu' ve'e mkaapaatjudup. **16** Ax pan mtsaachpaattup tse'e je'e kajx ku ve'e xjaanchjávada je Jesucristo, ka'a tse'e xtuktso'otyóndat, je'e ve'e mo'oda je kukojtsun je Nte'yam kux je Cristo je jyayu miitse'eda.

17 Ta tse'e je tiempo jye'yni jetse'e je Nte'yam je jyayu dutokimpayo'oyut. Ax pan uu'm tse'e xtokimpayo'y'ukva'numdup, ¿vintsoj je'e ve'e kyukajxinit maat je'eda juu' ve'e dukajaanchja'vidup je oy kats je oy ayook juu' ve'e je Nte'yam yakmiin? **18** Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: Pan tso'ox xa je'e ve'e jetse'e tsaq'ak y'ittat je jayu juu' ve'e tuy jáyuvividup joojntykidup, ¿tiinumts je'e ve'e játjadap náxjadap je'e juu' ve'e je Nte'yam dukajaanchja'vidup jetse'e tyokintonda?

Jidu'um tse'e vya'añ. **19** Ax ve'em tse'e, je'eda pan pán jatye'e tsaachpaattup kux chajkpe'e je Nte'yam jetse'e chaachpaa'ttat, va'an tse'e dutonda je y'oy je'e jetse'e to'k aaj to'k joöt ñapyajmjidinit jem je'e y'am kya'm pane'e

paajmjudu jetse'e xa'ma kajx dukutyún je y'ayook.

5

“Ix'itta je Nte'yam je jyayu”

¹ Ats, je maj ónuk, to'k juu' ve'e dunvinténip je jaanchja'vivatajk. N'ix atse'e vintso ve'e je Cristo chaachpaaty ku ve'e y'uk'aa'k, nuto'k atse'e juu' ve'e je Cristo maat dujayejppap je majin juu' ve'e yaknuke'xnatákap ux'oqk.
² Jidu'umts atse'e nmunoo'kxtukta pan pan jatye'e dunvinténiduvap je jaanchja'vivatajkta: Ix'itta je Nte'yam je jyayu. Tsokta jetse'e ve'em xtóndat, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutsaq. Ka'a tse'e mmejts'aajadat ka'a tse'e mmejtsjootadat ku ve'e ve'em xtóndat. Ka je meen kajxape'e xtóndat juu' ve'e mtukkaakjudup, je'e kajxe'e kuxe'e xtsokta jetse'e je jayu xputákadat. ³ Ka'a tse'e x'ixtat vintso ve'e xyakkutojkjadat je jayu juu' ve'e je Nte'yam mtukkatajkijidu jetse'e x'ix'ittat, je nu'ixvaatsune'e m'littat jets je'e ve'e dunujávadat vintso ve'e je Nte'yam dutsaq jetse'e jyoojntykadat. ⁴ Ax ku tse'e je Maja Vinténiva ñaajknke'xnatajkijinit, mmoojyjidinupts miits je'e ve'e je o'yin juu' ve'e ooy je majin maat jetse'e xa'ma kajx y'ijtnit, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je pi'k ojts aajy ta'aky juu' ve'e je corona jo'n pum jetse'e jatyi ñii'kxni, juu' ve'e yakmoqyp pane'e maadaakp ku ve'e je jayu ñañomkijpxju.

⁵ Nay ve'empa je muutskit ónukta, napyámjada jep je mójit ónuk kya'p pya'tkup. Va'an tse'e to'k jado'k xjayepta je nuu'k aaj je nuu'k joot jetse'e

mnapyutákajadat. Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Cho'oxpujkp je'e ve'e je Nte'yam pán pán jatye'e namyájijup; ax tyoojnijp tse'e je jayu je maa'yun juu' ve'e je nūu'k aaj je nūu'k joöt dujayejptup." Jidu'um tse'e vya'añ. ⁶ Ax ve'em tse'e, napyámjada nūu'k aaj nūu'k joöt jem je Nte'yam y'am kya'm, ve'em tse'e myakmájajadat je xaqaj juu' ve'e je Nte'yam ñüpajmtki. ⁷ Pámda jem je Nte'yam y'am kya'm pán ti ve'e mvinmaaydup, kux myakkópkijidup miits je'e ve'e.

⁸ Naajk'ítjada viji kej jets nakyujoojntykajada, kux je mtso'oxpajkpada, je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dūnūvintsañikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je león juu' ve'e yu'oo'kjup jetse'e yaaxp tyunvíðut, je'e tse'e tyun'íxtip vintso ve'e je jayu duyakvintókidat. ⁹ Makk tse'e xjaanchjávadat je Jesucristo, ka'a tse'e xkuváktat juu' ve'e je ko'oyjáyuvap chajkp, mnuja'vidinupe'e jets ve'empa ve'e chaachpaa'tta pán nūvinxupe'e chaqanada to'k it to'k naxvijin pán pán jatye'e dujaanchja'vidup je Jesucristo. ¹⁰ Je'e ve'e ku ve'e to'k muk m'itta je Cristo māat, je'e kajx tse'e je Nte'yam myaaxúxjidi jetse'e m'ijttinit joma ve'e xaq'ma kajx je majin dujayep. Ax ku tse'e je tsaaachpaatun xyaknaxtat ku ve'e vee'n ya it jyaa'knáxut, van'it tse'e je Nte'yam makk myaktaajnjidinit je'e māat, ve'em tse'e m'ijttinit ax jo'n je tajk je tyuktsoo'ntkun juu' ve'e ni vintsova kaxiimp. ¹¹ Je Nte'yam tse'e dujayejpnup je kutojkun xaq'ma kajx! Amén.

Ku je Pedro kyojtsukukajxini

12 Je Silas juu' ątse'e n'útsip je Maja Vintsán kajx jetse'e oy dukutyún juu' ve'e je Maja Vintsán chajkp, ya'ats ątse'e xputajkip jets ątse'e vee'n nja'a. Nkojtsmaakkavaandup ąts miitse'eda. Je tuyakojtsun ątse'e mpuyump jets juu' ątse'e njaayp, je maa'yunts je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnijip. Tam tse'e mnaajk'ijtjidinit je Nte'yam maat.

13 Máyame'e je Dios mkejxuxjada je jaanchja'vivatajk juu' ve'e ijttup Babilonia, je'e juu' ve'e je Nte'yam vinkoojnjuduva. Máyame'e je Dios mkejxuxjuduva je Marcos juu' ątse'e n'onukja'vip. **14** Nachee'njada to'k jado'k je tsojkun maat juu' ve'e mjayejptup kuxe'e xjaanchjávada je Jesucristo. Jyayejptinupe'e je oy joöt nujom juu' ve'e to'k muk ijttup je Cristo maat.

**Ya'a tse'e je nam kojtstán juu' ve'e je
Nte'yam_ xyaktaajnjimdu je nMaj
Vintsánamda Jesucristo kajx
New Testament in Mixe, Totontepec (MX:mto:Mixe,
Totontepec)**

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totontepec Mixe, (Mixe, Totontepec)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Totontepec [mto], Mexico

Copyright Information

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Totontepec

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

xx

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

47d09f80-22d6-55c5-b9e5-a04a59e3169e